

NIŻBY (4) *cn*

-żb- (4), [-fzb-].

Sł stp notuje, Cn w innym znaczeniu, Linde XVII w. (z Cn).

1. Uwydatnia stosunek porównawczy o różnym stopniu nasilenia określenia cechy; wprowadzając zdanie podrzędne nawiązuje do stopnia wyższego przymiotnika w zdaniu głównym: *od tego aby* (1) : Kain rzekł do páná/ Złość moiá więczłza ielt niżby mi iá odpuścić miano [*Maiores iniquitas mea quam (marg) ut feram (-) parcere*]. *BibRadz Gen 4/13.*

2. Uwydatnia stosunek przeciwstawny między zdaniami lub oznajmieniami: *nie aby, a nie jak* (3) :

[*Połączenie: »niżby ... ale aby« : ył mu na tho [...] radzą niżby [w wyd. błędnie: iżby] go ozdobili alie aby the dwa narody [...] rozerwali StryjPoczqt 252v.*]

a. *Nawiązuje do stopnia wyższego przymiotnika w zdaniu głównym* (1) : ná przykład wzięwży zdrowého [...] człowieká [...] który to/ gdzieby był goręczy/ zimnieyfy/ wychleyfy/ álbo wilgotnieyfy/ niżby mu potrzebá/ álbo skłonnym do choroby wielkiéy [...] ofądzić go możem *Oczko 12v.*

A. *Wprowadza składnik przeciwstawienia, uwydatq contrast z tym, co być (nie) powinno: zamiast aby* (2) :

a. *Między zdaniami* (1) : Ale raczý niżby tak wiele tich znaków było/ niechay po iednym b/ iedno i/ chodzi *JanNKarKoch G2.*

b. *Między zdaniem i oznajmieniem* (1) : A ták trudna y przeciwna/ żeby łácniej niewiem iáką náciężłzą Mnichowłką regułę od ludzi wymyfloną mogł człowiek wytrwác y ípełnić: niżby zgołá po proftu [...] wedle náuki Chriřtufowej żyć: y iego miłe y wdzięczne/ á bárzo duży nářzey pożyteczne rořkazanie pełnić. *CzechRozm 248.*

Cf NIŻEBY

MK